

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY
UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2023
1/4

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

I.U.MADJIDOV – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Y.S.ERGASHOV – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Nishonova O.J. – f.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Shirinova R.X. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas'ul kotib: **Z.A.PARDAYEV**

TOШKENT – 2023

MUNDARIJA

Tarix

Atabekova S. XX asr boshlarida O‘zbekistonda yodgorliklarning o‘rganilishi va ta’irlashdagi tadqiqot jarayonlari	4
Jiyanbekova Sh. Samarqand davlat tibbiyot universiteti kutubxonasi tarixidan	7
Zamonov A. Ko‘chkunchixon avlodlari davrida Samarqand boshqaruviga oid ba’zi mulohazalar	10
Qosim A. Abu Bakr Haddodning ilmiy merosi	14
Menqlieva C. Электронная коммерция: история возникновения и пути развития	17
Nurmatova Sh. Jahon mamlakatlarida uy ta’limining rivojlanish tarixi.....	19
Xasanbaev X. Harbiy ta’lim tizimi tarixi va uning rivojlanish bosqichlari.....	21
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Абдуаллева Д. Современные тенденции развития методики преподавания русского языка как иностранного в Узбекистане	25
Abduraxmanov S. Mahalliy kengashlar faoliyati samaradorligini oshirishda doimiy asosda faoliyat yurituvchi deputatlar korpusini shakllantirish masalalari.....	26
Alimov M. Mavlono Muhammad Qozi ilmiy – ma’naviy merosi va dunyoqarashining asosiy tamoyillari	29
Алимова Н. Кредитно-модульная система современного образовательного процесса	32
Atavullayev M., Karimberdiyeva N., Mavlohovalar N. Globallashuv sharoitida konstruktiv va destruktiv g‘oyalar kurashi, tushunchasi, mazmun-mohiyati	35
Ayuevova R. Bo‘lajak matematika va informatika fani o‘qituvchilarining mustaqil ta’limni web-kvest ta’lim texnologiyasi yordamida tashkil etish usuli	38
Axadova K. Bo‘lajak muhandislarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda qo‘llaniladigan zamonaviy metodlar	41
Axmedova Y. “Umumiy yer bilimi” fanini o‘qitish metodikasini takomillashtirishning didaktik tamoyillari, shakl va vositalari	44
Babamuratov I. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida nutqiy kompetensiyani shakllantiruvchi metodlar	47
Бабахова Г. Принцип преемственности и применение компьютерного моделирования спектра щелочных металлов при проведении различных учебных занятий по атомной физике и квантовой механике	50
Baymirov Q. Shaxs shakllanishi: kuzatish va rivojlantirish muammolari	53
Begnazarov Sh. Kamoliddin Behzod tasviriy san’ati estetikasi.....	55
Beknazarova L. Ijodiy va innovatsion kompetensiya ta’lim samaradorligini oshirishning asosi sifatida	58
Botirova S. Pedagogikada “kommunikatsiya” tushunchasining genезisi va mohiyati.....	62
Butayev U., Nazaraliyev B. Yoshlar ongini destruktiv g‘oyalardan himoya qilish bo‘yicha xorij tajribasi.....	65
Bo‘tayev U. Harbiy xizmatchilarda frustrasion holatlarning diagnostikasi	68
Valiyeva Z., Tursunova N. Bakalavriat yo‘nalishidagi talabalarni yangi pedagogik texnologiyalari asosida o‘qitish metodlari.....	71
G‘afurova Sh. Globallashuv jarayonng o‘zbek falsafiy madaniyatga tasiri	75
G‘ofirov M. Bo‘lajak muhandislarni umumkasbiy tayyorgarligini modulli o‘qitish asosida rivojlantirishning pedagogik texnologiyalari, tamoyillari.....	78
Дадабаев О., Дадабоева О. Возникновение и предотвращение травм в учебно- тренировочном процессе дзюдоистов	81
Ескараева Г., Нурманов А. Роль русской народной сказки в преподавании русского языка как иностранного	85
Jo‘rayev B. O‘spirinlar huquqlarini buzilishiga sabab bo‘luvchi holatlarni empirik o‘rganish	88
Жўраева З. Развитие письменных навыков учащихся посредством критического мышления	91
Inoyatov I. Innovatsion yondashuv asosida kasbiy tayyorgarlikni shakllantirishda qo‘llaniladigan talim texnologiyalari	93
Yulchiyeva D. Developing literature awareness of future english teacher.....	97
Кадырова Н. Формы работ при чтении текстов	100
Каримова З., Нурманов А. О языковой концептуализации мира	103
Kulatova S. Voyaga yetmaganlar xulq-atvorida virtual olamga qaramlikning oldini olish - psixologik muammo sifatida	107
Qo‘ziboyev Sh. Umumta’lim maktablarida fizikadan vertual laboratoriya mashg‘ulotlarini tashkil etish metodikasi	110
Quchqorova N. Tarbiyachilarning iqtisodiy kompetentligini shakllantirishda elektron tizimlarning roli	113
Mamatqulov Sh. Ilm-marifatli va yuksak bilimli yoshlar uchunchi renesans bunyodkorlari	117
Maxkamov G. Ilm- marifiyani o‘qitishda axborot ta’lim texnologiyalaridan foydalanish yo‘llari	121
Mirxamidova E. Bo‘lajak o‘qituvchilarini pedagogik faoliyatga tayyorlash yo‘llari.....	124
Nurumbekova Y. Kouching turlari va asosiy tamoyillari.....	127
Olimov B. Kredit modul sharoitida bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini individual ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish.....	130
Ochilova M. Alisher Navoiyning inson kamoloti xususidagi falsafiy qarashlari	133
Ochilova F. Avlodlararo muloqot – bola shaxsi shakllanishining asosi.....	136
Рахматов О. Взаимосвязи социальных и политических конфликтов и их решение	140
Rustamova Sh. Kommunikativ kompetensiyaning o‘rta ta’limda pedagogik kategoriya sifatidagi qo‘llanilishiga doir... ..	142
Saloxiddinov N. Bo‘lajak ichki ishlar organlari xodimlarini kasbiy faoliyatga tayyorlashda rivojlangan mamlakatlarning tajribalari.....	145
Sodirjonov M. Zamonaviy o‘zbek jamiyatida ijtimoiy kapital rivojlanishining etnosotsial omillari	148
Tursunaliyev U. Yosh taekvondochilarning texnik tayyorgarlik darajasini aniqlash.....	151
Tuxtayeva N. Methodology of professional training of future english language teachers through development of linguistic competences.....	153
Usanov M. Sirt va uning berilish usullari mavzusini o‘qitish jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish usullari	156

Утенбаева Г. Лингводидактические основы совершенствования прагматической компетенции будущих офицеров	159
Fayzullaeva N. Raqamli madaniyat sharoitida ijtimoiylashuvning xususiyatlari	163
Xalbayeva G. Bolalarni maktabga psixologik tayyorlashning ilmiy-metodologik asoslari	166
Xalmuratova J. Oliy ta'lim muassasalarida dars tahlili va uning mazmuni	169
Xamzayev B. Raqobat – yoshlarning xatti-harakati va faoliyatiga ta'sir etuvchi omil sifatida: strukturaviy-funksional tahlil	172
Xoliqov S. Talabalarga matematik tahlil fanini o'qitishda Case-Study texnologiyasidan foydalanish	176
Xolmurodov G'. Aholini ijtimoiy himoya qilish tushunchasining nazariy va amaliy jihatlarini	179
Xudoyberdiyev E. Maktablarda ta'limni strategik boshqarishning muammo va istiqbollari	182
Xo'jamkeldiyev G'. Sportchilar organizmini tiklashning zamonaviy vositalari.....	185
Xujaniyozova O. O'quvchilarda kreativ yondashuv asosida mehnat faoliyatini tashkil etishning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati	188
Sharopova M., Bo'tayev U. Yangi O'zbekiston taraqqiyotida nogironligi bo'lgan shaxslar – davlat va fuqarolik jamiyati institutlari himoyasida.....	191
Shukurova Z. Rivojlangan mamlakatlarda pedagog kadrlarni uzluksiz kasbiy rivojlantirishning mazmuni va tashkiliy shakllari	194

Filologiya

Abuzalova M., Islomova Sh. Tibbiyot tili va tibbiy matnlarning psixolingvistik xususiyatlari.....	197
Alimov J. Til ixtisosligi bo'lmagan talabalarga ingliz tili nutqini shakllantirishda so'zlarni biriktirishga o'rgatish texnologiyasini takomillashtirish	201
Anorboeva M. Turli tizimli tillarda qadah so'zi nutqiy janrining milliy madaniy xususiyatlari	204
Ataboyev I. Ta'na-dashnom nutq harakati va pragmatik harakat sifatida.....	207
Baratova D. Aforizmalar va boshqa paremiologik birliklar.....	210
Bahodirova G. Yuqori Qashqadaryo shevalarida kashtali kiyim nomlarining leksik-semantik tahlili	213
Begjanova K. Conceptual analysis of the “Yalmog'iz kampir” in the mythological worldview	217
Boboyev T. Ingliz, o'zbek va rus tillaridagi she'r va matnlarda hajvning qo'llanilishi.....	220
Boborajabov E. O'zbek milliy internet sigmentida sport saytlarining yaratilishi, faoliyati va ommalashishi.....	224
Bokiyev K. “Rohati dil” asarining tuzilishi va janr xususiyatlari	227
Boltayeva Z. “Devoni lug'otit turk” asarining jahon tilshunosligida o'rganilishiga oid mulohazalar	230
Jabbarov U. Anthropological analysis of comparative phraseological units in english and uzbek languages	233
Jabbarova A. Frazeologik birliklar sinonimiyasi va antonimiyasi	237
Zairiyev A. Arabcha-o'zbekcha ikki tilli lug'at tuzish tarixi	241
Isanova Z. Cefrda plurilingval kompetensiya tushunchasi	245
Itolmasov M. The fundamentals of psycholinguistic theory and methodology	248
Кобилова Н. Проблемы обучения английскому произношению узбекоязычным учащимся	252
Kurbanova M. Romanda suujet va kompozitsiya	255
Mahmudjonova M. Ingliz va o'zbek tillarida bir valentli sintaktik birliklar distributsiyasi	258
Muminova U. “Mahbub ul-qulub” asaridagi fitonimlar.....	261
Nurullayeva D. Madaniy qadriyatlarining voqelanishi (go'zallik konsepti asosida)	264
Ochilova G. “Qarindoshlik” tushunchasi va uning turli tizimlar tillarida qo'llanilishi.....	267
Raximov M. Hozirgi nemis tili badiiy matnida ilovali elementlarning struktural ko'rinishlari	271
Rakhmonova D. Model of the development of bilingualism in children through play activities	274
Rustamov I. Lexical problems encountered in the translation of small genres (in stories).....	276
Saidova Z. Qishloq xo'jaligiga oid terminlarda polesimiya hodisasi hamda bir komponentli qishloq xo'jaligi terminlarining lingvistik asoslari	279
Sultonova O. Frazeologiya haqida umumiy ma'lumot	282
Turoпова L. Olmoshlarning umumiy klassifikatsiyasi.....	285
To'xtamishев A. “是...的” ning tuzilish, ajratib ko'rsatilayotgan ma'no va gap tarkibidagi qo'llanish pozitsiyasiga oid xususiyatlari haqida	288
O'rayeva D., Sharipov M. Ingliz va o'zbek adabiyotidagi xizmatkor obrazi: ularning ahamiyati va rolini o'rganish.....	291
Xalikova M. Lingvistik tadqiqotlarda numerologiya	294
Khoshimova D. Comparative analysis of translation of works and poems in english and uzbek (example of Makhtumkuli's poems)	297
Shukurova N. Makon va zamon olamning kontseptual manzarasi asosiy kategoriyalari sifatida	300
Yusupov O. Innovative methods of teaching translation	303
Яхшибоева Н. Роль терминологии туризма во французском языке	307